

LBRIS

We know
books

ANDREI GAZSI

Acordeonul de nisip

Cu un cuvânt-înainte al autorului
și o încheiere de Ioan Milea

Cluj-Napoca
2023

<i>Cuvântul de început al autorului</i>	5
ACORDEONUL DE NISIP	7
Acordeonul de nisip	9
Scrisoare din războiul meu de graniță	10
Scara de incendiu	12
Într-a mea credință e focul etern	13
Cântecul din desfrâul unui vultur	14
O femeie infidelă	15
Porunca	16
Libertatea suverană	17
Preziceri despre umbra pământului	18
Din fereastra internetului	19
Grinda deșertului	20
Negustorul de libertăți	21
Împărăția mierii amare	22
Balansul firului de păr	23
Cheia de sub preș	24
Cugireana	25
Stăpânul renilor sălbatici	26
Din clinchetul paharului de cristal	27
Balans vindecător	28
Orașul flutura pe chioșcul de ziare	30
Scrisoare către Erdélyi Jozsef	31
Ochii care nu mă văd	32
Îngerul vrăjitor	33
Când florile de cireș înfloresc	34
Un dialog gotic	35
Funia răsucită în clopot	36
Jumătate femeie, jumătate vis	38
Calul din cartoane reciclabile	39
Sub podul de piatră	40

LIBRIS books	
Omul împăiat de tata, din viile noastre de acasă	41
Clopotul	42
Fatalitate	43
Târgoveții	44
Desenul din Coasta Cornului	45
Fragment dintr-o uvertură	47
Unde să așez focul?	48
Dragă mamă	49
CLAVIATURA VALURILOR	51
Claviatura valurilor	53
Atins de glorie	54
Hotarul pustiu	55
Crematoriul ca semn de hotar	56
Soldatul fără uniformă (proză)	57
Soldatul fără uniformă (poem)	58
Teama care desparte	59
Magia din salonul de chimioterapie	60
Dă pînteni sorții, tată!	61
Cinematograful virtual	62
Pe muchii ascuțite de scoici, viața trecea	63
Imigrantul ilegal	64
Vânzătoarea de drumuri	65
Atingerea-ți de peste noapte	66
Carnea ce arde	67
Vânt de octombrie	68
Într-un moment de neatenție	69
Chipul femeii bătrâne	70
Un demers estetic	71
Nu voi fi o povară	72
Nomad ori războinic	73
Urzeala iluziei	74
Filtrul de lumină	75
Împărtășire	76
Vântul vânturând nisipul	77
Olarul din Corint	78
Melcul	79
Din amintirile cosmonautului	80

Dezlănțuind iadul.....	81
Frica.....	82
Capcane.....	83
Vitrina.....	84
Străinul.....	85
Din captivitate.....	86
Ghemuit în ceara dimineții.....	87
Eu doar te urmez.....	88
Simplitate.....	89
Fotografie.....	90
Portcorabia.....	91
Memento.....	92
ANATOMIA LUMINII.....	93
Anatomia luminii.....	95
foto Mihai, Blaj.....	96
A murit un tânăr derbedeu.....	97
Orașul Vechiului Testament.....	98
Între taina nașterii și taina tainelor.....	99
Scrisoare către bunul meu Marți.....	100
Poveste de pe marginea șanțului.....	101
Ultimul spectacol.....	102
E rândul meu.....	103
Biruieste-mă!.....	104
Pe marginea unei cărți poștale.....	109
Noapte fără țarm.....	110
Însemnări de pe Înălțimile Golan.....	111
Fragmente dintr-o revoluție abandonată.....	112
Moartea negustorului de iluzii.....	113
Greierul-ceteraș.....	114
Un loc cât Everestul.....	115
Din atelierul lui Kancsura.....	116
<i>Cuvântul de încheiere al cititorului (Ioan Milea).....</i>	<i>117</i>

Acordeonul de nisip

Acordeonul de nisip atârna de placenta mamei
legat de o funie împletită în opt care desena cu umbra ei
un vițel tărcat, zburdalnic, pe țărnul dezmembrat
din roata de foc rostogolită pe sternul meu curbat și alb.

*E o lună de jucărie, mă îmbună mai tânărul poet din Dej,
nu da ascultare pălăvrăgelilor, te invit, în schimb, să privești
din deal, de pe acea culme a îngăduinței, arhitectura cuvântului,
prin ochii mai limpezi ai năvoadelor în astâmpăr
și urma rinocerului năvalnic pe drumul nesfârșirii,
goana lui prin pustiu care ne alătură.*

Acum,
trage aer în piept și spune-mi: Ce auzi?
Aud cum pe nisipul de culoarea acordeonului sforăie în tihnă
raci decapitați și verzi, aud plânsetul reginelor desperecheate,
aud meduze borțoase, vesele ovule fecundate
în bordelul de peste drum.

*E mult mai virginal, mă asigură același poet al neastâmpărului,
doar prin anatomia disecției, pe drumul nesfârșirii,
poezia se scrie ușor cu buricele degetelor înmuiate
în șiroaiele de sânge care, iată, încă țâșnesc ca o cântare mărunțită
dintre pliurile negre și scămoșate ale acordeonului.*

Din spațiul zilei de mâine, se mai aude, dragul meu,
râtul bisturiului scurmând pe linia dunelor
dintre degetele chirurgului ce desenează, la rândul lui,
pecetea rinocerului, trecerea lui, ca un cartuș sălbatic,
prin palma din dreptul inimii.

Scrisoare din războiul meu de graniță

Dragă mamă,

În copilărie, toți băieții de pe strada noastră ne jucam de-a războiul după un scenariu Мосфильм. Nimeni nu îndrăznește să ne astâmpere, nici chiar tu, de aceea, poate, nu mi-a trecut prin cap niciodată să-ți scriu, cum se obișnuia într-un război adevărat.

Din acea margine a pământului prăbușit în mare, zidurile caselor de piatră fixau granița dintre plaja acordeonistului și cer, cerul pe care ai marcat cândva, cu linii punctate, drumul de întoarcere al păsărilor călătoare.

Uneori, mai visez la acea stare de plutire a copilăriei, la spațiul acela rotund ca inimile noastre de soldați fără lacrimi, aciuți prin șanțurile crepusculare, unde-și făceau veacul și îngerii cu toaca sub braț.

Ceglău, bătrânul soldat de la Stalingrad, comandantul nostru suprem, ne spunea că războiul lui duhnea după cum bătea vântul, dar niciodată ca mireasma Învierii de acasă.

Acolo, la porțile Siberiei, unde mugetul bivolului negru devora somnul oricui, doar bunul Dumnezeu mai ștergea geamul zorilor, pentru ca soarele (desigur, fără multă tragere de inimă) să-și târască piciorul de lumină atins de ger, până-n amiaza mare.

Mamă, e trist să aflu că până la tine se-aud sirenele de pe pământul răscolit de război. Trimite-mi veste dacă e pace măcar în colțul tău de cer,

dacă rochia de mătase a Viviane
mai flutură pe sârma întinsă peste rai.

Te văd mereu în fața ochilor, uneori trecând
pe sub fereastra orașului rămas ciung fără tine,
prin camera mea pustie de la mansardă.

Am să mor, știu bine, dragă mamă, amețitoare înălțimi
mă ademenesc în războaiele copilăriei,
în liniștea turcoaz din ochii acordeonistului,
printre detaliile însemnate sub clapele albe și negre,
în nisipul ce cântă... Pentru că îngerii cu toaca sub braț,
ne spunea Ceglău, bătrânul soldat de la Stalingrad,
trăiesc mai ales în detalii acățate în vârf de catarge.

Scara de incendiu

Copilărint pe fâșia dintre două nemărginiri,
ciuleam adesea urechile pe stâlpii de telegraf,
curios să aud conversația oamenilor mari
arcuiți între punctul A și celălalt punct A.

În atelierul de îndreptat iubiri liceene, bunicul
mi-a deșurubat aripile, încât zborul meu
s-a topit ca norul
în frunze, apoi în mine.

De atunci voiam să mă fac actor,
spre disperarea mamei. Coboram și urcam
pe scara de incendiu a adolescenței,
căutând drumul meu cu gust de femei, ușor speriat
de zăpezile cioplite în trup, dar continuam
să alunec printre coapsele lor
ca un pervers strop de sudoare înfierbântat,
neînțelegând cârdășia dintre *a fi* și *a nu fi*.

Într-a mea credință e focul etern

De ce aş pleca de pe acest pământ, singurul pe care îl ştiu?
În afara lui e întuneric și e frig, *mai frig ca în mormânt,*
îmi șoptește astronautul, e și un zgomot de roți dințate,
de la un capăt la celălalt al hăului pe care paște
o vacă blândă de lapte, veșnicia.

De ce aş pleca undeva fără umbra legată de călcâie,
într-o singurătate fără rânduială, l-am întrebat
și pe medicul anestezist, câtă vreme sunt încă
îndrăgostit iremediabil de aleile dintre blocuri,
temându-mă doar de întunericul perfect,
de întunecimea din lăuntrul meu, care mă împarte,
de la stânga la dreapta, ca pe un pachet de cărți de joc,
peste mările în flăcări, în mici sonete neastâmpărate,
încătușate doar de o iubire zveltă și neagră,
cum e studenta de la arte, din imediata apropiere a junglei,
acolo unde focul e etern în aripa stângă a pământului,
precum într-a mea credință.

Cântecul din desfrâul unui vultur

În sila timpului, un vultur bătrân își ducea rostul
pe un petec de cer ancorat de centrul mlaștinii
cu crengi și ierburi uscate. Avea și gută de o vreme.
Era șchiop de un picior, trăsnet, cândva,
de un trăsnet rătăcitor, păcătos.
Își pierduse și penele, și zborul arătos.

În vecinătatea lui înfloreau mândri nuferi.

Din scaunul lui cu roțile, își rotea capul
cât era ziua de lungă, ca un periscop, după o vacă
ce păștea de una singură pe marginea scufundăturii.
Ei îi vorbea despre rânduiala poeziei cu patimă.
Rareori din șezut, din cauza prostatei,
bat-o norocul s-o bată de știmă!

O mierlă galbenă în cioc, din prelungirea lăcoviștii,
cuprinsă de milă, l-a convins să-și comande un costum
din tergal original, *să ai și tu o haină ca lumea,*
în care să te îngropi cu fală, că, vorba aia,
n-ai fost tu orișicine la vremea ta.

În asfințitul de dinaintea morții,
cântecul încarcerat în desfrâul tinereții lui
s-a stârnit să se deșire ca un pomelnic
caligrafiat discret pe tivul aceluși petec de cer
ancorat cu funii împletite din alge verzi
de axa nichelată a scaunului lui cu roțile.

O femeie infidelă

Sinceritatea e la vedere, iată, în umbra rece a șarpelui.
Doar acolo moartea e prizonieră, în profunzimea mușeniei,
a notelor false din partitura nașterii, cu însemnări necitețe
pe manșeta adolescenței și de mai-nainte despre
suferință și bucurii, despre decolteul paradisiului
prin care șerpuiam cândva viața pe buza focului violet,
ca într-o piesă de teatru aplaudată dinainte.

Îți este teamă? mă întreabă călăul, după ce mi-am așezat capul,
comod, pe butucul ghilotinei, bucurat peste măsură
de cearceaful de nori, atât cât am putut trage peste mine
prin mulțimea adunată să vadă funda morții.
Rămas fără timp, mă grăbeam să rotunjesc rotundul
din umbra rece a vicleniei ca pe o petală
care nu a atins încă pământul, radioactivă
ca un minereu de sinceritate din ochiul hornarului.

Cu certitudine, e vorba de o femeie infidelă, rostește așezat
cel ce mâna roata morii, chiar atunci, din dosul eșafodului.